



**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-967/19-U

| | |
|---------------------------|---|
| Název | Speciální základní škola a Praktická škola, Ústí nad Labem, Pod Parkem 2788, příspěvková organizace |
| Sídlo | Pod Parkem 2788, 400 11 Ústí nad Labem |
| E-mail | spec.skoly@volny.cz |
| IČ | 44 555 091 |
| Identifikátor | 600 023 796 |
| Právní forma | Příspěvková organizace |
| Zastupující | Mgr. Bc. Martina Brhelová |
| Zřizovatel | Ústecký kraj |
| Místo inspekční činnosti | Pod Parkem 2788, Severní Terasa, 400 11 Ústí nad Labem Sociální péče 3316/12a, 400 11 Ústí nad Labem |
| Termín inspekční činnosti | 10. 6. 2019 – 13. 6. 2019 |

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou a základní školou podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení podmínek a průběhu poskytování poradenských služeb ve speciálně pedagogickém centru.

Charakteristika

Právnícká osoba Speciální základní škola a Praktická škola, Ústí nad Labem, Pod Parkem 2788, příspěvková organizace (dále „škola“ nebo „organizace“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), střední školy (dále „SŠ“ nebo „Praktická škola“), školní družiny, speciálně pedagogického centra (dále „SPC“ nebo „centrum“) a školní jídelny - výdejny.

Škola je určena pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami s různým stupněm mentálního postižení, v mnoha případech v kombinaci se souběžným postižením více vadami a poruchou autistického spektra. Žáci s těžším postižením a s poruchou autistického spektra dojíždějí z širšího okruhu oblastí Děčín, Lovosice, Teplice a Louny.

Vzdělávání žáků ZŠ probíhá podle školního vzdělávacího programu (dále „ŠVP“) *Škola hrou s pohodou*. V ZŠ speciální podle ŠVP *Škola hrou na druhou* vypracovaného pro obor vzdělání Základní škola speciální. Vzdělávání je desetileté a probíhá v 9 třídách ZŠ speciální. Dále škola uskutečňuje výuku žáků – pacientů při Masarykově nemocnici (žáci vzdělávání podle ŠVP kmenových ZŠ po dobu léčby). Vzdělávání probíhá zpravidla na pokojích, u lůžka (počty žáků se často mění). Celkem se v 32 třídách ZŠ/ZŠ speciální vzdělávalo ke dni inspekce 290 žáků.

SŠ uskutečňuje výuku oboru Praktická škola jednoletá podle ŠVP *Škola hrou na třetí*. Vzdělávání je ukončeno závěrečnou zkouškou. K termínu inspekce se v Praktické škole vzdělávalo ve dvou třídách celkem 24 žáků.

Činnost SPC je zaměřena zejména na poradenskou podporu dětí a žáků s různým postižením (nejčastěji s mentálním, zrakovým postižením, vadami řeči, poruchou autistického spektra a souběžným postižením více vadami). Školské poradenské zařízení poskytuje své služby i klientům z jiných regionů, nejčastěji z Libereckého kraje.

Hodnocení podmínek vzdělávání a poskytování poradenských služeb

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) ve své řídicí funkci uplatňuje své manažerské schopnosti i dlouhodobé odborné zkušenosti, svou činností získává přirozenou autoritu. Řízení školy v součástech zajišťujících vzdělávání je realizováno na výborné úrovni, vychází z promyšleného delegování kompetencí na jednotlivé vedoucí a odborné pracovníky. V SPC ředitelka nestanovila vedoucího pracovníka, což se negativně projevilo v efektivitě kontrolní činnosti. Vedení školy neidentifikovalo některé nedostatky ve zpracování výsledků realizovaných šetření. Koncepční záměry ředitelka postupně naplňuje, pravidelně hodnotí činnost školy (vlastní hodnocení, výroční zprávy). Důraz klade na týmovou práci, na sjednocení postupů a hodnocení kvality práce pedagogických pracovníků (včetně stanovení etického kodexu). V rámci autoevaluačních mechanismů ředitelka efektivně využívá i externí certifikační audit systému managementu kvality podle české státní normy (CQS). Koncepce rozvoje školy je úspěšně naplňována i v oblasti zkvalitňování materiálních podmínek, včetně modernizace pracovišť. Pedagogové naplňování konceptních záměrů sdílejí, což dokládá externí audit. K efektivitě řízení pedagogických procesů přispívají pravidelné porady užšího vedení školy a provozní porady, s pedagogickou radou ředitelka diskutuje všechny aspekty pedagogického procesu, včetně projednávání potřebných opatření k jednotlivým zjištěním. Ředitelka využívá aktivity *poradního sboru*, s jehož zástupci třikrát do roka řeší různé požadavky a potřeby pedagogů. Pravidelná kooperace pedagogů s odbornými pracovníky SPC zvyšuje účinnost vzdělávání žáků (podrobné podklady pro vyhodnocování výsledků na jednáních pedagogické rady). Neformální spolupráce učitelů tříd vzdělávaných žáků s obdobným postižením (např. autistické třídy, třídy s výukou podle minimálních výstupů) přispívá k rozvoji výchovně vzdělávacího procesu (např.

sjednocení metodických postupů výuky čtení metodou splývavého čtení). Funkční je systém uvádějících učitelů. Na výborné úrovni je realizováno sledování úrovně kvality vzdělávání v rámci plánovaného kontrolního hospitačního systému s vytyčenými tematickými okruhy, se kterými jsou pedagogové předem seznámeni, a následně je jim poskytována kvalitní zpětná vazba. Pravidelná komunikace vedení školy s pedagogy se pozitivně promítá do příjemné pracovní a tvořivé atmosféry.

Personální podmínky jsou celkově na dobré úrovni a přispívají k úspěšnému naplnění stanovených vzdělávacích cílů. Pedagogický sbor je stabilizovaný, k termínu inspekce 15 pedagogů nespĺňovalo předpoklad odborné kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonávají. Ve výuce se absence odborného vzdělání pedagogů projevila jen výjimečně. Ředitelce se daří do kolektivu získávat i pedagogy – muže. Přítomnost mužského i ženského pozitivního vzoru je přínosná pro rozvoj osobnosti žáků. Převážně kvalifikovaný tým pracovníků SPC je vzhledem k narůstajícímu počtu klientů nutné posílit o psychologa a speciálního pedagoga. Metodická podpora začínajících a nově nastupujících odborných pracovníků SPC není systematicky vymezena a vyžaduje zlepšení. Schází přidělení konkrétního mentora, jasná pravidla jeho působení ve školském poradenském zařízení a zpětná vazba při vyhodnocení výstupů z vyšetření. Rovněž nebylo zaznamenáno průběžné hodnocení pedagogické práce odborného pracovníka s využitím ke zhodnocení kvalitativního posunu jeho práce.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků respektuje současně potřeby organizace i zájem pedagogů. Vzhledem k stále častější práci s žáky s diagnostikovanými psychickými poruchami v hodnoceném období bylo prioritním pro mnohé pedagogy absolvování kurzu Použití fyzické restrikce. Z dalších absolvovali např. semináře splývavé čtení, odborné pracovnice SPC test motoriky a diagnostiku schopností v oblasti čtení a psaní. Nastavené a realizované další vzdělávání pedagogických pracovníků přispívá ke kvalitní práci pedagogů všech součástí organizace.

Financování školy je vícezdrojové, škola hospodaří s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu a od zřizovatele. Ke zkvalitnění vzdělávání škola také využila finanční prostředky z rozvojových programů MŠMT (Vybavení ŠPZ diagnostickými nástroji v roce 2018, Podpora navýšení kapacit ve ŠPZ) a finanční příspěvky Ústeckého kraje.

Školní budovy jsou průběžně udržovány a opravovány. Škola disponuje kromě kmenových učeben potřebnými prostory pro praktické činnosti (např. keramická dílna, učebna šití, školní dílna, hudebna, výtvarná dílna, cvičná kuchyně, učebna výpočetní techniky) a pro pohybově relaxační a terapeutické účely (dvě tělocvičny, bazén, rehabilitační místnost, relaxační učebny pro zooterapii).

V době inspekční činnosti byla bezpečnost a ochrana žáků zajištěna, vstupy do budov školy byly zabezpečeny proti vniknutí cizích osob. Vedení školy vyhodnocuje bezpečnostní rizika, vzniklé úrazy eviduje a přijímá opatření k jejich minimalizaci.

Plnění koncepčních záměrů školy účelně podporují rozvíjené četné partnerské vztahy. Zákonní zástupci jsou informováni o činnosti školy a průběhu a výsledcích vzdělávání žáků např. formou konzultací, při třídních schůzkách či prostřednictvím webových stránek školy. Škola realizuje pro rodiče a veřejnost různé akce, (např. Den pro zdraví, vánoční benefiční koncert v Severočeském divadle *Večer pro tiché tlapky* spolupřátaný se Společností pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR). Společnost organizuje pro školu také potřebnou svozovou službu žáků ze vzdálenějších míst. Sdružení rodičů pomáhá financovat různé akce školy. Vzájemně výhodná kooperace probíhá s Pedagogickou fakultou University Jana Evangelisty Purkyně. V rámci zajištění praktického výcviku žáků SŠ škola dlouhodobě spolupracuje se Zoologickou zahradou Ústí nad Labem. Rozvíjí se přínosná

kooperace se sociálními partnery, nadacemi a neziskovými organizacemi. Velmi dobrá spolupráce probíhá se zřizovatelem.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh výchovně vzdělávací práce na všech pracovištích základního vzdělávání zajišťovaly promyšleně a efektivně spolupracující týmy složené většinou z učitele - speciálního pedagoga a asistenta pedagoga či dalšího učitele, jejichž erudice příznivě ovlivňovala realizovanou výuku. Vzdělávání probíhalo ve vlídné a podporující atmosféře, samozřejmostí bylo průběžné zařazování podpůrných terapií (arteterapie, zooterapie) v rámci systému ucelené rehabilitace, které zvyšovaly jeho účinnost a přispívaly k maximálně možnému rozvoji žáků, jejich uvolnění a navození příjemných prožitků. Průběh vzdělávání byl ve většině případů individualizovaný, s diferenciací vzhledem k individuálním potřebám jednotlivců, osobnostním předpokladům a jejich aktuálnímu psychickému stavu. Nabídka vzdělávacích činností byla pestrá, promyšleně naplánovaná a cíleně zaměřená na rozvoj a procvičování dovedností uplatnitelných v praktickém životě, zejména časových a prostorových představ a elementárních základů trivia. Kvalitu vzdělávání a účinnou motivaci žáků zvyšovalo časté střídání činností, povzbuzování, využívání pestrých názorných pomůcek (didaktické hry, pracovní listy, přehledy učiva), v nemocnici didaktické techniky a ve třídách žáků mladšího školního věku hravá forma výuky. Nové poznatky učitelé často předkládali s využitím více smyslů (příprava svačiny samotnými žáky – chuť, čich), což přispívalo k jejich lepšímu zapamatování. Všem žákům poskytovali prostor k aktivnímu zapojení do vzdělávacích činností a okamžitou zpětnou vazbu formou pochvaly. Vedli je ke správným návykům, v rámci možností k toleranci a spolupráci, což se pozitivně odráželo v jejich slušném chování k sobě navzájem i k pracovníkům školy. Velký důraz pedagogové kladli na rozvoj komunikace, schopnosti vyjádřit přání, domluvit se. Při nedostatečně rozvinuté řeči účelně využívali formy alternativní a augmentativní komunikace, např. gesta, znak do řeči.

V ZŠ speciální byli ve všech třídách společně vyučováni žáci z více ročníků a s různým stupněm mentálního postižení a s poruchou autistického spektra. Jejich rozdělení do tříd je promyšlené, vychází ze vzdělávacích předpokladů a specifických projevů konkrétních žáků tak, aby bylo zajištěno klidné prostředí pro výuku formou odděleného pracovního místa, což eliminuje vzájemné vyrušování a případné negativní projevy chování. Při plnění úkolů vyučující kladli důraz na práci s chybou, zadávali úkoly, jejichž plněním žáci zažívali úspěch. Nepozornost žáků byla snižována vhodně zařazenými relaxačními aktivitami, které zvyšovaly jejich zájem o výuku. Žáci měli k dispozici množství pomůcek, řadu z nich si sami učitelé vyrábějí. Zpracovaný plán individuálního rozvoje pro každého žáka je učitelem pravidelně vyhodnocován a průběžně doplňován. Vhodně zvolené přiměřené cíle spolu se speciálně pedagogickými postupy a alternativními metodami výuky se uplatňují při rozvíjení rozumových schopností, orientačních dovedností, zlepšování sociální komunikace, sebeobsluhy a dalších dovedností potřebných k úspěšné integraci do společnosti. Edukaci usnadňuje dodržování každodenních komunitních rituálů (ranní přivítání). Učitelé podněcují žáky ke spontánnímu mluvení. Důsledně komentují vše, co se s žákem i v jeho okolí děje. Vzhledem k častým poruchám pozornosti pedagogové využívají mnohačetné opakování, aby došlo k zapamatování a udržení vzniklých paměťových stop. Pro děti s výraznějšími problémy ve verbální komunikaci a pro žáky s diagnostikovanou poruchou autistického spektra byly jako komunikační prostředek vhodně využívány fotografie, piktogramy a další specifické symboly vyhovující konkrétnímu žákovi. Systémy alternativní a augmentativní komunikace podporují již existující komunikační možnosti

a schopnosti, zvyšují kvalitu porozumění řeči a usnadňují vyjadřování. Jako náhradu mluvené řeči mají žáci vytvořený komunikační deník, který obsahuje obrázky, symboly a znaky, které účinně podporují verbální projev a tvoření vět. Postupně se žáci seznamují s novými symboly, o jejichž využívání usilují pedagogové ve spolupráci s rodiči. Žáci mají k dispozici strukturované členění rozvrhu činností, které přispívá k jejich psychické pohodě.

Při sledované výuce v ZŠ byli žáci srozumitelně seznamováni s cílem hodiny, což přispívalo k jejich motivaci aktivně se zapojit. Závěry hodin byly věnovány zpětné vazbě a ověření, zda byl cíl naplněn. Vyučující vedli žáky k jednoduchému sebehodnocení, které jim umožnilo uvědomění si vlastního pokroku. Vzdělávání bylo vhodně propojováno s praxí a životními situacemi (zaměstnání, finanční gramotnost), vzdělávací proces byl zpravidla dobře připraven, učitelé stanovovali výukové cíle přiměřené věku a individuálním schopnostem a možnostem žáků. Vyučující zohledňovali dosavadní schopnosti, dovednosti a vědomosti žáků, ověřovali pochopení zadaných úkolů, na jejich splnění poskytovali žákům dostatečný časový prostor. Převládala příjemná atmosféra se zájmem žáků o výuku, komunikace vyučujících a asistentů pedagoga se žáky byla přívětivá a přispívala k podnětnému pracovnímu prostředí. Vzděláváním průběžně prolínala pozitivní motivace žáků s častým oceňováním jejich dílčího úspěchu a pokroku. Frontální činnosti byly kombinovány s individuální prací a v jedné hodině i kooperativní činností, rozvíjeny byly zejména sociální a komunikativní kompetence.

Odloučené pracoviště při Masarykově nemocnici pečuje o žáky hospitalizované, dlouhodobě nemocné a zdravotně oslabené ve věku povinné školní docházky. Škola zajišťuje realizaci vzdělávacího procesu v rozsahu závislém na jejich zdravotním stavu a léčebném režimu vysoce erudovanými pedagogy. Ti upravují obsah i metody výuky vzhledem k individuálním potřebám žáků a podmínkám zdravotnického zařízení, spolupracují s kmenovými školami, rodiči, lékaři a zdravotnickým personálem, eliminují tak možné obtíže žáků při jejich návratu do kmenové školy. Při realizaci výuky využívají moderní technologie (e-learningové programy), množství didaktických materiálů, pomůcek, didaktických her a pracovních listů, což přispívá k zájmu žáků o výuku a její atraktivitě. Žáci jsou vyučováni podle individuálních vzdělávacích plánů, výuka je tak efektivní a přínosná.

Při výuce ve SŠ pedagogové promyšleně volili formy a metody práce, které vždy zohledňovaly specifické vzdělávací potřeby žáků a jejich individuální tempo. Efektivita vzdělávání byla výrazně podpořena zapojením druhého pedagoga. Vyučující účelně využívali názorné pomůcky (např. reklamní letáky, reálné prostředky pro úklid a práce v domácnosti, didaktickou techniku). Vzdělávací obsah ve sledované výuce vycházel z dosavadních znalostí a dovedností žáků, realizované diferencované činnosti byly přizpůsobeny tak, aby žáci dosáhli v rámci vzdělávacích možností co nejlepšího výsledku. Ve výuce pedagogové účinně podporovali rozvoj praktických dovedností každého žáka. Realizované aktivity vedly k získávání klíčových kompetencí žáků, které jsou přímo využitelné v praxi. Žáci si upevňovali správné postupy a pracovní návyky. Spolupracovali na úrovni odpovídající jejich schopnostem, zadané úkoly vždy dokončovali (samostatně či s dopomocí pedagoga). Projevovali zájem o probírané učivo i o splnění zadaného úkolu, radost z průběžného pozitivního hodnocení je podporovala v dalším úsilí.

Míra postižení žáků ve velké míře brání výkonu samostatné praxe mimo budovu školy, přesto škola využívá v rámci hodin praktického výcviku nejen školní zahrady, ale i pracoviště v Zoologické zahradě Ústí nad Labem.

Na výuku navazuje zájmové vzdělávání v rámci činnosti školní družiny, které probíhá v souladu s cíli školy, rozvíjí a upevňuje klíčové kompetence žáků. Rozložení a skladba

aktivit respektovaly potřeby a zájmy žáků, zohledňovaly jejich psychohygienické a fyzické požadavky, žáci měli dostatek příležitostí k seberealizaci, odpočinkovým i relaxačním aktivitám. Činnosti byly dobře naplánované, provázané a zaměřené na témata, která byla žákům blízká a srozumitelná, pozitivně je motivovaly a přispívaly k jejich zklidnění a relaxaci. Významným výsledkem vzdělávání byly přátelské vztahy mezi žáky, mnohdy schopnost ocenit úspěchy vlastní i spolužáků a rovněž jejich pozitivní vztahy k dospělým. Spolupráce asistentů s vychovateli a pestrá nabídka aktivit umožňovaly diferencovaný přístup a zohledňování individuálních vzdělávacích potřeb účastníků zájmového vzdělávání (výtvarné, hudební, sportovní, přírodovědné a pracovní-technické činnosti).

Hodnocení průběhu poskytovaných poradenských služeb

V souladu se standardními činnostmi školské poradenské zařízení zajišťuje v rámci ambulantní péče speciálně pedagogickou a psychologickou diagnostiku a následnou intervenci pro děti, žáky a studenty a poradenství pro zákonné zástupce žáka. Dále poskytuje terénní službu ve školách a rodinách (metodickou podporu pro asistenty pedagoga a učitele při nastavování podpůrných opatřeních, vypracování individuálních vzdělávacích plánů, depistáž v mateřské škole, intervence v rodinách dětí s postižením). Práce jednotlivých odborných pracovníků je rozdělena podle jejich specializace ve vztahu ke konkrétnímu postižení klienta. Na základě odborného posouzení SPC doporučuje konkrétní podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jeho odborní pracovníci účelně spolupracují např. s odborníky lékařské a klinické praxe, s orgány sociálně-právní ochrany dětí, s Policií ČR. Školské poradenské zařízení nabízí odborné stáže a praxe studentům vysokých a vyšších odborných škol.

SPC má organizačně zajištěnou a přehledně vedenou evidenci v papírové podobě. Systém komunikace je efektivně a účelně nastavený, založený na intenzivní spolupráci a týmovosti odborných pracovníků, sociální pracovnice a administrativní pracovnice. Sdílení zkušeností probíhá formálně na pracovních poradách i neformálně v průběhu pracovního dne. Pro práci ve spolupracujících školách jsou jednotně a systematicky nastavené formuláře pro všechny odborné pracovníky. Jejich práce je intenzivní po stránce kvality i kvantity (konzultace, metodická podpora, účast na výchovných komisích). Vzhledem k tomu, že v kraji jsou sociálně vyloučené lokality a vedení SPC má prvotní zájem o žáka, vyjíždí psycholožka v případě potřeby do škol tak, aby podmínky pro vzdělávání byly efektivně nastaveny (možnost psychologického vyšetření ve škole).

Odborné pracovnice zajišťují kvalitně nastavenou logopedickou péči, péči o děti s poruchou autistického spektra a se zrakovým postižením. Svým kladným přístupem ke klientům a erudicí vytváří optimální podmínky včasné depistáže dětí již v předškolním věku (screening), následného doporučení odborného vyšetření, nastavení podpůrných opatření dle konkrétních specifik postižení (náslechy ve třídě), péče formou pravidelné intervence v SPC, zajištění metodické podpory pro pedagogy, odborného seznámení s využitím kompenzačních pomůcek (např. tyflopedie) ve výuce a konzultace pro rodiče.

Spisová dokumentace klientů je systematicky vedená včetně přehledů s chronologicky vloženými dokumenty od počátku vedení klientů v evidenci a obsahuje všechny náležitosti z průběhu poskytování poradenské služby, doplněná záznamem z vyšetření specialistou a v některých případech vyhodnocením podpůrných opatření realizovaných ve školách.

Vlastní diagnostický postup zahrnoval užití klinických a testových metod. Standardizované psychologické a speciálně-pedagogické diagnostické nástroje, metody a postupy s ohledem

na účel poradenských služeb a věk žáka byly náležitě a v plném rozsahu využívány odbornými pracovníky. Administrace psychologických vyšetření klientů nebyla součástí spisové, ani jiné dokumentace, což neumožňuje její průběžnou kontrolu vedením zařízení. Při psaní výstupů z vyšetření (zpráva) někteří odborní pracovníci nerespektovali její jednotlivé části (např. odborná zjištění, chronologický sled zjištěných informací, závěry jiných odborníků) v jejich obsahovém sdělení. Absence vedoucího odborného pracovníka SPC má tak negativní dopad na účinnost kontroly poskytované poradenské služby (formální i obsahová stránka výstupů z vyšetření). Pozitivním zjištěním je skutečnost, že školské poradenské zařízení dodržuje stanovené lhůty pro vyšetření klienta od podání žádosti (telefonicky nebo elektronicky) a lhůtu pro vypracování výstupů z vyšetření (zpráva a doporučení).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání žáků jsou převážně příznivé, odpovídají jejich možnostem a schopnostem vzhledem k míře postižení. Vyučující je průběžně zjišťují vlastními hodnoticími nástroji, využívají speciálně pedagogickou diagnostiku včetně motivačního hodnocení, které probíhá slovní formou. Proces hodnocení žáků je dále soustavně podporován vedením žákovských portfolií, která dokumentují rozvoj jejich dovedností, schopností i postojů. Celkové hodnocení výsledků vzdělávání žáků v posledním uzavřeném klasifikačním období odpovídalo pozitivnímu trendu žáky motivovat k dalšímu učení. V ZŠ převažuje hodnocení klasifikačním stupněm či kombinací slovního hodnocení a klasifikačního stupně, v ZŠ speciální je využíváno hodnocení slovní. Slovní hodnocení na vysvědčení má především pozitivní, motivační charakter, napomáhá reálně a objektivně vyjádřit nejen získané schopnosti žáků, jejich míru zvládnutých dovedností, návyků, samostatnosti a dopomoci, ale také jejich motivaci k jednotlivým činnostem. Výsledky vzdělávání žáků jsou na úrovni vedení školy evidovány, sumarizovány a jsou projednány na pedagogických radách. V rámci prevence školní neúspěšnosti škola nabízí konzultace, doučování, případně zprostředkování intenzivnějšího kontaktu se školským poradenským zařízením v rámci poskytnutí speciálně pedagogické a psychologické intervence. O prospěchu žáků jsou zákonní zástupci informováni prostřednictvím žákovských knížek, na pravidelných třídních schůzkách či při individuálních konzultacích. Žáci s nejtěžším postižením jsou vedeni a stimulováni pro dosažení maximálního naplnění jejich kapacity vývoje a rozvoje. Každý žák pracuje podle předem připraveného plánu rozvoje, tento systém obsahuje edukační, výchovnou, ale i zdravotní oblast. Zaznamenávají se pokroky v sebeobsluze, v komunikaci apod. Plány vychází ze školních vzdělávacích programů a jsou důsledně individualizovány podle možností a potřeb každého žáka. Zpracovávají se na školní rok a jejich účinnost je hodnocena průběžně.

U žáků vzdělávaných při nemocnici škola zajišťuje hodnocení za období jejich pobytu, které zasílá kmenové škole, vyučující pravidelně komunikují s třídním učitelem kmenové školy, v některých případech zajišťují i výuku v domácím prostředí osobní docházkou, případně e learningovou výuku.

Z výchovných opatření škola vhodně využívala jak pochvaly, tak napomenutí nebo důtky. V případě závažných porušení školního řádu byli někteří žáci hodnoceni i sníženými známkami z chování. Kázeňské problémy žáků řeší pedagogové aktivně projednáním se zákonnými zástupci, případně spoluprací s oddělením sociálně právní ochrany dětí.

Pro zjišťování výsledků vzdělávání žáků oboru Praktická škola učitelé účelně využívají funkčně nastavené hodnoticí nástroje. Vyučující cíleně vyhodnocují vzdělávací pokroky žáků s přihlédnutím k jejich vzdělávacím potřebám a schopnostem, zaměřují se na rozvoj

klíčových kompetencí žáků. Z analýzy průběžných výsledků vyplývá, že žáci vesměs dosahují požadovanou úroveň dovedností a znalostí po celou dobu vzdělávání. Vzhledem ke zdravotním problémům je v rámci individuálního přístupu některým žákům vhodně umožněno prodloužené vzdělávání. Jedná se o účinný nástroj, který žákům zvyšuje reálnou možnost dokončit vzdělání. Objektivní zpětnou vazbu o úrovni poskytovaného vzdělávání představují výsledky závěrečných zkoušek (všichni žáci skládající závěrečnou zkoušku byli úspěšní). Problémy výchovného charakteru včetně neomluvených absencí se ve SŠ nevyskytovaly. Případný vyšší počet zameškaných hodin u jednotlivců souvisí s jejich zdravotním stavem.

Velmi významnou prosociální aktivitou školy je podpora různých zájmových (zejména sportovních) aktivit žáků. Žáci se např. úspěšně účastnili celorepublikových soutěží obdobně zaměřených škol v plavání. Rovněž se účastnili Hasičské olympiády.

System poradenských služeb školy je komplexní a funkční. Školní poradenské pracoviště vytváří účinnou odbornou a metodickou podporu pro žáky, vyučující i zákonné zástupce. Úzce přitom spolupracuje i s pracovníky SPC. Tým je tvořen dvěma výchovnými poradci a školními metodiky prevence (pro každé pracoviště). Spolu s vedením školy se také schází pravidelně k řešení a vyhodnocování výchovně vzdělávacích problémů. Dobře nastavené preventivní mechanismy, aktivní přístup metodiků prevence pro obě pracoviště přispívají k úspěšnému řešení vzniklých problémů v jejich počátku. Obě výchovné poradkyně poskytují žákům a jejich zákonným zástupcům významnou pomoc. V místě kmenové budovy zejména v oblasti kariérového poradenství (volba následné vzdělávací instituce nebo poskytovatele sociálních služeb), v místě odloučeného pracoviště při řešení problémů záškoláctví a dalších problémů v souvislosti s vyloučenou lokalitou, ve které se detašované pracoviště nachází. Škola v místě kmenové budovy poskytuje žákům řadu terapeutických programů v rámci předmětů speciálně pedagogické péče. Velkým přínosem pro žáky je realizace arteterapie a zooterapie i individuální logopedické péče či zdravotní tělesné výchovy. Odborné poradenské služby jsou zajišťovány prostřednictvím SPC.

Závěry

Vývoj školy

- Proběhla výrazná modernizace místa vzdělávání Pod Parkem a zlepšily se materiální podmínky,
- od minulého hodnocení došlo ke změnám ve struktuře instituce (zrušení mateřské školy, rozšíření o součást SPC).

Silné stránky

- Výborná úroveň řízení v součástech instituce zajišťujících vzdělávání,
- empatický, profesionální a individuální přístup pedagogů při vzdělávání v ZŠ (ZŠ speciální) a SŠ,
- důsledné sledování a pravidelné vyhodnocování individuálního pokroku žáků,
- kvalitní výuka s respektováním principů diferenciací, individualizace potřeb žáků při vzdělávání,
- využívání alternativní komunikace ve vzdělávání žáků,
- systematická spolupráce učitele s druhým pedagogem (asistentem pedagoga),

- důraz na rozvoj maximálně možné soběstačnosti žáků,
- kvalitní zajištění potřebného terapeutického podpůrného působení v rámci předmětů speciálně pedagogické péče (zooterapie, arteterapie),
- týmová spolupráce pedagogů (škola, SPC),
- komplexní péče o klienty SPC s diagnózou poruchy autistického spektra včetně metodického vedení pedagogů (asistentů pedagoga).

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Absence vedoucího pracovníka SPC se negativně projevuje v efektivitě kontrolního systému v SPC.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Vytvořit pozici vedoucího odborného pracovníka SPC a zajistit účinnou kontrolní činnost odborné práce centra,
- vzhledem k narůstajícímu počtu klientů je nutné posílit tým o psychologa a speciálního pedagoga.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Ústeckého kraje Speciální základní škola a Praktická škola, Ústí nad Labem, Pod Parkem 2788, příspěvková organizace, č. j. 20/2001, vydaná na základě usnesení Zastupitelstva Ústeckého kraje č. 015/16Z/2018 ze dne 10. 12. 2018, včetně dodatku č. 39, s účinností od 1. 1. 2019.
2. Rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje č. j. 3035/SMT/2018/6 ve věci žádosti o provedení výmazu z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 29. 1. 2018, s účinností od 1. 9. 2018
3. Jmenovací list vydaný Radou Ústeckého kraje – ředitelkou školy s účinností od 4. 9. 2009 (ze dne 25. 6. 2009)
4. Jmenovací list vydaný Radou Ústeckého kraje – jmenování ředitelkou příspěvkové organizace na dobu 6 let s účinností od 1. 8. 2014 (ze dne 18. 6. 2014)
5. Dlouhodobý záměr školy 2017 – 2020
6. Plán práce na školní rok 2018/2019 ze dne 3. 9. 2018
7. Hodnocení školy za rok 2017 – 2018 ze dne 30. 8. 2018
8. Plán kontrol pedagogické činnosti – vzdělávání 2018 - 2019
9. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola hrou s pohodou*, č. j. 2018/SZS/4602(ST), platný od 1. 9. 2018
10. Školní vzdělávací program pro obor vzdělávání základní škola speciální *Škola hrou na druhou*, č. j. 2018/SZS/4602(ST), platný od 1. 9. 2018
11. Školní vzdělávací program pro obor vzdělávání praktická škola jednoletá *Škola hrou na třetí*, Č. j. 2018/SZS/4602(ST), platný od 1. 9. 2018
12. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný k termínu inspekční činnosti
13. Preventivní program pro školy, školní rok 2018/2019
14. Třídní knihy (výběr) vedené ve školním roce 2018/2019 k termínu inspekční činnosti

15. Školní řád vydaný s platností od 1. 9. 2018 (č. j.: SMĚR/SZS/2018/063, ze dne 1. 8. 2018)
16. Směrnice o školní družině vydaná s platností od 1. 9. 2017 (č. j.: SMĚR/SZS/2017/057, ze dne 25. 8. 2017)
17. Vnitřní řád SPC č. j.: SPC-5-02 s platností od 1. 2. 2019
18. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2017/2018
19. Personální dokumentace pedagogických pracovníků k termínu inspekce (výběr)
20. Plán personálního rozvoje 2019 – 2022 ze dne 1. 12. 2018
21. Záznamy z pedagogických rad ve školních letech 2017/2018 a 2018/2019 k termínu inspekční činnosti
22. Kniha úrazů vedená k termínu inspekční činnosti
23. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků
24. Hospodářská dokumentace a účetní evidence – roky 2018 a 2019 do termínu inspekční činnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

| | |
|---|---------------------|
| Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu | Jiří Wagner, v. r. |
| Mgr. Ing. Jana Čalová, školní inspektorka | Čalová, v. r. |
| Mgr. Iva Hlásenská, školní inspektorka | I. Hlásenská, v. r. |
| Bc. Blanka Zoudunová, kontrolní pracovnice | Zoudunová, v. r. |

V Praze 24. 6. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Bc. Martina Brhelová, ředitelka školy

Mgr. Bc. M. Brhelová, v. r.

V Ústí nad Labem 17. 7. 2019